

לו הראיה לסמוך עליה למעשה היש לו לבטל דעתו מפני דעת מי שגדל ממנו אחר שתלוי בסברא או לא מדאמר להו רבא לרב פפא ולרב הונא בריה דרבי יהושע אין לדיין אלא מה שענין ראות:

תשובה לדאשונים שומעין אם חכם הוא שראוי לסמוך עליו ואין דוחין דברי הראשונים חכמי הרורות כסברא בלא ראייה שדברי הראשונים שהיו בקיאין ונודעת חכמתם דברים נכונים הם ומקצתן שהן כדברי קבלה וכבר מסרן הכתוב לחכמים ואמר לו שמואל לרב אכול משתא דארמאי ואי לא כתיבנא עלך זקן ממרא וגדולה מכלן שאמר רבי יהושע בתנורו של עכנא כנגד בת קול לא בשמים. ואל החכמים שומעין בכל זמן שהרי כתוב ואל השופט אשר יהיה בימים ההם. ואפילו אומרים על הימים שהוא שמואל כלומר אפילו על מה שיראה בעיניך שהוא ימין הם אומרים שאינה אלא שמואל שמע להם. ודב הקושיות והיות שבגמרא אינן מן המשנה ומן הברייתא אלא מדברי האמוראים מן החכם המפורסם בחכמתו על דברי מי שאינו גדול כמותו. ורבינו הקדוש שסדר את המשנה וסתם סותמות סתם בכמה מקומות הפך דברי עצמו. וכללות מסרו לנו הלכה כרבי עקיבא מחברו הלכה כר' מאיר רב ושמואל הלכה כרב באיסורי ושמואל בדיני. ואמרו בנדה מאי דעתך לחומרא עבד מיתא כרב דקיימא לן הלכתא כרב בין לקולא בין לחומרא והאיך כללו לנו הני כללי ואם יקום אחד ויראה מן דברי זה ודברי זה ויראה בעיניו כדברי השני לא יעשה אלא כדעתו וכסברתו בין כרבי מאיר בין כרבי יהודה או כרב ושמואל וכבר אמרו דרך כלל עשה לך רב והסתלק מן הספק:

ומיהו פעמים שימצאו קושיא באחד מן הדברים ותקשה להם כל כך עד שיעשו כנגד הכלל שהרי פעמים סתם כרבי מאיר כנגד רבי יהודה ורבי שמעון ופעמים שהיה רב חולק עם המשנה ואמרו רב תנא הוא ופליג. ואמרינן בפסחים גבי תנור שהסיקוהו בערלה מדאמרינן הלכה כרבי מחברו ולא מחבריו

ודוקא בזמן שאנו יכולין לכוף הבן כגון שהוכר שהוא בכור ויש לו נכסים הא אין לו או שלא הוכר כגון זו שילדה שני זכרים ואין אנו יכולין לכוף את הבן כופין את שאב שכבר גשתעברו נכסיו שהמזות מוטלה עליו חו היא ששינוי בנו עליו לפדות הוא קדמם את בנו דבי יהודה אמר בנו קודמו שמצותם על אביו ומצות בנו עליו ואוקימנא בגמרא פלוגתייהו בדאיכא חמש משועבדות כלומר ששעבד הזקן ובין שהזקן חי עכשיו ובין שהוא מת שכבר גשתעברו נכסיו כיון שמת לאחר שלשים דברי סבד מלי' הכתובה בתורה ככתובה בשטר דמאי ודידיה איל טריף משעבדו ובהני חמש בני חורין פריק ליה לבריה דאף על גב דמצוה דמאי עליה כל היכא דמצות בנו מטלת עליה ומצותו מוטלת על אביו הרי הוא כאלו אותו חמש בני חורין שיש לו אינן שלו שהרי היא משועבד למצות בנו ונותנן לו ולפיו כחור הכהן בפדיונו אצל משוועדין של אב וכן במי שבכר' וילדה שני זכרים וחלקו אף על פי שיש להם נכסים הרבה יותר על הפדיון כיון שלא הוכר הבכור ואין הכהן יכול לחזור עליו הרי זה חור על נכסי האב שנשתעבדו לו אבל בכר שהוכר ויש לו ולא רצה האב לפדותו הוא חייב לפדות את עצמו וכופין אותו ולא את האב שדבר זה למצוה נאמר ולא לעכוב וכן נראה לי ממה שאמרו בירושלמי בפ"ק דקרושין גבי מצות הבן על האב דגרסינן התם מה למצוה או לעכוב כלומר מה שאמרו שמצות אלו לאב על הבן למצוה בלבד ולא לעכוב או אפי' לעכוב נשמעניה מן הדין בר גרדא אתא לגביר דאמר ליה פייס לאבא דיסכנא אתא אמר ליה ולא שמע ליה הוה אמרה למצוה אין תימר לעכוב הוה ליה מכופניה ע"כ. ונראה שעל כל מצות הבן על האב השנויות שם למלול לפדותו להשיאו אשה ללמדו תורה ללמדו אומנות ולהשיטו בנהר אמרו כן ולא על להשיאו אשה ולהשיטו בנהר בלבד שאם כן היה להם לפרש ולהוציאו להשיאו אשה למצוה או לעכוב:

שאלת מי שבא מעשה לידו ומצא לאחד מן הפוסקים סברא באותו מעשה וראית לאותה סברא ולא נראית